

Комерційне консультування сільськогосподарських підприємств – важливий внесок до реалізації агрополітичних цілей, встановлених ЄС, Федерацією та федеральними землями

Фахово-інформаційна поїздка АПД Україна 10/2018 на
тему:

«Аграрне управління та його реформи»

Щиро вітаємо Вас у

ТОВ ІАК АГРАР КОНСУЛТИНГ

- виконавець проекту АПД-Україна
- приватне консалтингове підприємство

Правове підґрунтя ЄС та інших установ щодо консультування

- Постанова (ЄС) № 1305/2003 Стаття 15
- Директиви Тюрингії щодо консультування
- Указ Саксонії-Анхальт щодо консультування
- Указ щодо визнання консультантів Берлін/ Бранденбург

Landwirtschaftliche Betriebe nach Rechtsformen und Erwerbscharakter 2013

Rechtsform	Betriebe		Fläche		Durchschnittl. Betriebsgröße (ha LF)
	Zahl in 1.000	Anteil in Prozent	LF in 1.000 ha	Anteil in Prozent	
Früheres Bundesgebiet					
Einzelunternehmen	240,3	91,8	9.389,6	84,1	39
Personengesellschaften	20,0	7,6	1.661,0	14,9	87
Juristische Personen	1,4	0,5	109,2	1,0	78
Betriebe insgesamt	261,6	100,0	11.159,8	100,0	43
Neue Länder					
Einzelunternehmen	15,0	71,2	1.488,3	27,0	99
Personengesellschaften	3,6	16,0	1.215,6	22,0	303
Juristische Personen	3,8	16,9	2.810,9	51,0	740
Betriebe insgesamt	22,5	100,0	5.514,9	100,0	245
Deutschland					
Einzelunternehmen	256,0	89,8	10.897,1	65,3	43
Personengesellschaften	23,7	8,3	2.881,4	17,3	116
Juristische Personen	5,3	1,8	2.921,1	17,4	551
Betriebe insgesamt	285,0	100,0	16.699,6	100,0	59

Quelle: Statistisches Bundesamt

SB15-T34-1

- економічне пристосування до глобальної конкуренції
- постійне пристосування до агрополітичних змін та планових завдань
- обмеження розвитку господарств через високу вартість інвестицій
- боротьба за ціни, що покриватимуть витрати
- подолання нестачі спеціалістів
- суспільне сприйняття сільського господарства –
Cross-Compliance-консультування
- специфічне консультивання щодо біологічно сталого ведення сільського господарства, щодо благополуччя тварин

Форми організації сільськогосподарського консультування в Німеччині

- сільськогосподарське офіційне (державне) консультування
- сільськогосподарське консультування, що здійснюється сільськогосподарськими палатами
- сільськогосподарське приватне консультування

Сільськогосподарське консультування ніколи не є наданням загальних дієвих рецептів, натомість, це цілісна послуга, яка для кожного підприємства розробляється відповідно до його окремого випадку та наявних умов.

Результати консультувань, як індикатори успіху у консультуванні (n=486):

Дані у % випадків (можливе багаторазове зазначення)

• Залучення фін. засобів по підтримці	63,70 %
• Покращення фінансової ситуації	45,51%
• Економія витрат	41,52 %
• Покращення організації підприємства	39,41 %
• Покращення збуту	20,42 %
• Безпека на робочому місці	11,29 %
• Інше	0,20 %

(Джерело: Дослідження MLU Халле, 2000)

В якості індикатору успіху певної форми консультування з точки зору фермерів пропонується:

- **По можливості низька вартість консультування (низькі витрати)**
- **Компетенція та підприємницьке мислення консультанту**
- **Час на консультування, що відповідає проблематиці**
- **Висока доступність/гнучкість консультанту**
- **Гарантований захист щодо довіри**

Індикатори успіху певної форми консультування з точки зору консультанту є, перш за все:

- **Сприйняття пропозиції щодо консультування**
- **Економічність консалтингових послуг**
- **Витрати на отримання/залучення інформації**
- **Можливості для спеціалізації**
- **Можливості для продовження навчання**
- **Стабільність кола клієнтів**

Результати опитування щодо завдань, які має взяти на себе консультант (n=486):

(джерело: Дослідження MLU Халле, 2000)

Завдання консультанту	Частота окремих зазначень у % випадків
Допомога у попередженні прийняття неправильних рішень Скорочення витрат Залучення субсидій	50 – 60 %
Аналіз ситуації на підприємстві Збільшення прибутку Встановлення іще невиявлених проблем	40 – 50 %
Усунення «сліпоти» власника підприємства, попередження проблем Покращення технологій виробництва Компенсування нестачі фахових знань	30 – 40 %
Перевірка власних можливостей щодо вирішення проблем Зростання продуктивності Залучення кредитів	20 – 30 %
Експертні завдання (надання експертних висновків) Покращення збуту	10 – 20 %
Створення кооперацій Реорганізація підприємства Вирішення проблем з персоналом	Bis 10 %

Приклад: спеціальне консультування виробництво молока

Зміст консультування:

- **Рівень продуктивності та стан здоров'я стада / благополуччя тварин**
- **Виробництво кормів / ведення господарчої діяльності та луках та пасовищах**
- **Технології утримання**
- **Планування інвестицій**
- **Контролінг**
- **Аналіз економічності робіт**
- **Продовження навчання/ семінари**

Області діяльності ТОВ ІАК АГРАР КОНСУЛТИНГ

Консультування в Німеччині

- Консультування щодо фінансування
- Супровід інвестицій та будівельних робіт
- Управління ризиками/ контролінг
- Спеціальне консультування виробництво молока/
землеробство
- Робоче об'єднання по молоку
- Cross Compliance
- Управління персоналом
- Воркшопи/пропозиції щодо кваліфікації менеджерів та персоналу

Взаємодія політики та приватного консультування

Приклад: Cross-Compliance-консультування Тюрингія

- **Наразі для отримання фінансових засобів по підтримці – прямих виплат – в ЄС діють 20 законодавчих регулювань; які стосуються:**
 - Захисту рослин
 - Захисту тварин
 - Безпеки праці та захисту здоров'я
 - Захисту ґрунтів
 - Захисту водоймищ
 - Захисту природи
 - Захисту птахів
- **Відповідно до статті 15 Постанови ЄС № 1305/2013 ЄС уможлиблює для (керівників) сільськогосподарських підприємств подальшу кваліфікацію шляхом отримання консультування та продовження навчання**

- **Підприємства в Тюрингії можуть з 2005 року отримувати підтримку на залучення консультування щодо Cross Compliance**
- **2005 – 2012 Постанова щодо надання підтримки для залучення консультування щодо використання систем управління окремим підприємством на сільськогосподарських підприємствах**
- **Починаючи з 2016: «Fachlos 1» Директива щодо консультування, в якості складової Тюрингської програми для розвитку сільської місцевості на 2014-2020 рр.**
- **Вимоги до консультування:**
 - Сертифікація Cross-Compliance-менеджмент-посібник
 - Реєстрація консультування
 - Кваліфікація консультантів

Правові основи:

→ **ЄС:**

Постанови № 1303/2013; 1305/2013 та підзаконні акти щодо їхнього виконання;

Постанови № 702/2014; 834/2007; ...

→ **BMEL (Федеральне міністерство продовольства та сільського господарства Німеччини):**

Загальнодержавне завдання «Покращення аграрної структури та захист узбережжя» (GAK-Закон - GAKG)

→ **Федеральна земля ST:**

Програма розвитку для сільської місцевості (EPLR) 2014-2020 рр.;

Залучення субсидій з фінансовою участю ЄС (75 %) та за рахунок фінансових засобів федеральної землі (25 %)

Послуги ІАК:

- **Концепція щодо консультування та фінансування**
- **Супровід будівельних робіт та управління публічними (державними) коштами**

Це означає, зокрема,

- Пропозиція послуг, що поширені на ринку
- Тендер, також з державним регулюванням
- Перевірка відповідності використання
- Ведення підтверджуючої документації для надавача фінансової підтримки

Вимоги до консультування:

- **Реєстрація, кваліфікація**
- **Надання інформації щодо економічного стану**
- **Страховий захист щодо можливої нанесеної школи**

Приклад:

Збір та надання інформації для політичних установ щодо аграрних структур та їхнього економічного стану

Приклади:

- ❖ **Аналіз галузі землеробства в Саксонії**
- ❖ **Аналіз ситуації на підприємствах, що утримують овець**
- ❖ **Управління популяціями бобра та вовка**

Замовник:

Вільна федеральна земля Саксонія, представлена через Саксонську земельну службу навколишнього середовища, сільського господарства та геології

Тема:

Економіка утримання овець – ведення та розбудова розрахунків виробничої галузі вівчарства для оціночного періоду 2011/12 та 2012/13

Завдання:

- **Вибірка у 20-25 підприємств в Саксонії, що утримують овець**
- **Збір даних шляхом заповнення опитувальників**
- **Узагальнення та оцінка даних**

Замовник:

Вільна федеральна земля Саксонія, представлена через Саксонську земельну службу навколишнього середовища, сільського господарства та геології

Тема:

Звіт щодо структур, що займаються консультуванням у вівчарстві в Німеччині та порівняних країнах ЄС

Завдання:

- **Підготовка огляду щодо наявних структур, що займаються консультуванням в Німеччині**
- **Представлення пропозиції щодо консультування відносно підходів до роботи та дієвості (структура, організація, ресурси по персоналу, фінансування, основні напрямки консультування)**
- **Дані щодо структур, які займаються консультуванням у вівчарстві та порівняних країнах ЄС**

Замовник:

Вільна федеральна земля Саксонія, представлена через Саксонське земельне відомство з питань сільського господарства (LfL)

Тема:

FuE-наміри: оформлення системи референтних округів в області основних даних щодо рослинництва, як основи для економічної оцінки та порівняння систем виробництва для Саксонії

Завдання:

- **Аналіз стану системи референтних округів, що відносяться до LfL**
- **Визначення даних, які маються збиратися**
- **Вибір сільськогосподарських підприємств в різних економічних областях та місцях розташування вільної федеральної землі Саксонія та переконання їх до участі в проекті**
- **Організація збору даних, надходження та обробки даних, розрахунку варіантів, включаючи розробку необхідного програмного забезпечення**
- **Оцінка результатів порівняння підприємств та підготовка інформації для LfL та сільськогосподарських підприємств**

Замовник:

Вільна федеральна земля Саксонія, представлена через Саксонську земельну службу навколишнього середовища, сільського господарства та геології

Тема:

Стратегії ведення господарчої діяльності для саксонських вівчарських підприємств, що мають майбутнє

Завдання:

- **Вибір підходящих підприємств з саксонського вівчарства**
- **Економічний аналіз та оцінка результатів господарської діяльності**
- **Визначення найбільш успішних стратегій щодо пристосування та потенціалу до оптимізації, що можуть слугувати прикладом, на виробничому рівні, рекомендації щодо покращення менеджменту**
- **Вироблення рекомендацій щодо стратегії ведення господарчої діяльності для саксонських вівчарських підприємств, що мають майбутнє**
- **Представлення підприємств, що брали участь, у брошурі**

Замовник:

Вільна федеральна земля Саксонія, представлена через Саксонську земельну службу навколишнього середовища, сільського господарства та геології

Тема:

Випробування та оцінка різних форм захисту стада

Завдання:

- **Аналіз наявних нападів вовків, зафіксованих в Саксонії**
- **Аналіз наявного захисту стада**
- **Моделювання/випробування новітніх форм захисту стада**

Як відбувається оплата консультаційної діяльності?

Приватне консультування (приклад ІАК)

- На день, відповідно до понесених витрат **400 – 700 €/день**
- Довгостроковий договір, щомісячно **1.200 €/місяць**
- За індивідуальною домовленістю
- Приватне консультування відбувається з та без субсидій за рахунок публічних/державних програм

Офіційне (державне) консультування

- Для фермерів безкоштовне
- Фінансування за рахунок зібраних податків

Консультування через сільськогосподарські палати

- Субсидії з боку федеральної землі
- Обов'язкові внески фермерів
- Збори

Підведення підсумків

- **Консультування з питань аграрного бізнесу, що надається IAK, зайняло належне місце у східних регіонах Німеччини, зокрема, у федеральних землях Саксонія-Анхальт, Тюрингія, Бранденбург та Саксонія.**
- **Наразі консультування надається близько 180 сільськогосподарським підприємствам з земельним банком від 200 – 11.000 га (загалом більше 270.000 га)**
- **Наразі консультанти IAK опікуються більше ніж 60.000 високопродуктивними коровами з середньою продуктивністю по стаду у 8.000 до 11.000 кг / корову на рік.**
- **17 підприємств з продуктивним напрямком «молочне виробництво» об'єднані в робоче об'єднання, ведення якого взяло на себе IAK.**
- **Солідний досвід щодо виконання завдань в області консультування в багатьох країнах Центральної та Східної Європи та щодо виконання інших різних комерційних завдань в області консультування підприємств по всьому світі**
- **Солідний досвід для агрополітичного консультування в Німеччині та інших країнах**